

**UCHWAŁA NR LXVII/657/2024
RADY POWIATU SŁUPSKIEGO**

z dnia 26 marca 2024 r.

**w sprawie uchwalenia Programu Korekcyjno – Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową
na lata 2024 – 2026**

Na podstawie art. 12 pkt 8a ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2024 r. poz. 107) oraz art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, poz. 535 i poz. 1606) uchwala się, co następuje:

§ 1. Uchwala się Program Korekcyjno – Edukacyjny dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024 – 2026, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Powiatu Słupskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Jan Olech

**PROGRAM KOREKCYJNO - EDUKACYJNY DLA OSÓB STOSUJĄCYCH PRZEMOC DOMOWĄ
NA LATA 2024 – 2026**

SŁUPSK 2024

Spis treści:

I. WPROWADZENIE	3
II. PODSTAWA PRAWNA	4
III. CELE PROGRAMU	5
IV. ADRESACI PROGRAMU	5
V. ZAŁOŻENIA PROGRAMU	6
VI. REALIZATORZY PROGRAMU	8
VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA	8
VIII. MONITORING I EWALUACJA	8

I. Wprowadzenie

Realizując obowiązek wynikający z art. 6 ust. 4 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku opracowało Program Korekcyjno-Edukacyjny dla osób stosujących przemoc domową na lata 2024-2026.

Przemoc domowa to zjawisko wymagające kompleksowych działań interdyscyplinarnych. Wynika z tego konieczność angażowania w proces pomocy osobom uwikłanym w przemoc wszystkich instytucji, które w ramach wykonywanych zadań w zakresie swoich oddziaływań z nimi się stykają.

Jako, że u podstaw problemu przemocy leży więź emocjonalna i wynikająca z niej fundamentalna współzależność, uczuć i wartości, rozwiązania w postaci separacji osób stosujących przemoc lub ich uwięzienie, często nie jest żadnym rozwiązaniem, ponieważ osoba doświadczająca przemocy po prostu tego nie chce i nigdy nie będzie do tego dążyła. W takiej sytuacji również same oddziaływania terapeutyczne na osobę doświadczającą przemocy nie przyniosą spodziewanych efektów.

W związku z tym, szczególnej wagi nabiera edukacja korekcyjna (terapia) osoby stosującej przemoc, ponieważ stanowi element kluczowy w zatrzymaniu przemocy. Oddziaływania na zmianę zachowań osoby stosującej przemoc jako głównego czynnika zaburzającego prawidłowe relacje, które zmierzają do nauczenia ich samokontroli i wyzwolenia ich spod wpływu nałogowej agresywności stwarzają szansę na zmianę sytuacji całego systemu, w którym funkcjonują osoby uwięzione w przemoc, w tym na zachowanie jego spójności. Najczęściej tym systemem jest rodzina.

Proces zmian, których celem jest zaprzestanie stosowania zachowań przemocowych rozpoczyna się od skutecznie przeprowadzonej interwencji. Nie jest to jednak wystarczające działanie, ponieważ wprowadzenie korzystnych zmian w życiu osób uwięzionych w przemoc jest niezwykle trudne i wymaga oddziaływań dłuższych oraz bardziej systematycznych niż interwencja. Stąd udział osób stosujących przemoc w programie korekcyjno - edukacyjnym stanowić może brakujący element w skutecznym zapobieganiu i zaprzestaniu przemocy domowej. Stwarza również szansę na odbudowę prawidłowych relacji. Relacje osób uwięzionych w przemoc, pozbawionych pomocy, najprawdopodobniej doświadczyłyby głębokich dekonstrukcji.

Wspomnieć należy również, że oddziaływania na osoby stosujące przemoc przyczynić się mogą do poprawy sytuacji dzieci, jako najłagodniejszych członków społeczeństwa. Dzieci, a w szczególności najmłodsze, nie dysponują skutecznymi sposobami mogącymi je chronić przed zachowaniami przemocowymi. U podstaw gorącej przemocy leży duża impulsywność sprawcy, przejawiająca się furią, czyli dynamiczne i naładowane gniewem zjawisko pęknięcia tamy emocjonalnej, uruchamiające agresywne zachowanie. Oddziaływania na osoby przejawiające zachowania agresywne w kierunku zmiany ich zachowań jako głównego czynnika zaburzającego prawidłowe relacje, stwarzają szansę na zmianę sytuacji całego systemu, w którym funkcjonują osoby uwięzione w przemoc. Wzrost wiedzy, umiejętności i zmiana postaw osób dorosłych zwiększa szansę na korzystne zmiany relacji panujących w tym systemie, a także co równie ważne stwarza szansę na lepsze funkcjonowanie dzieci w przyszłości.

Program ten stanowi element całego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, i jest uzupełnieniem różnych form interwencji prawnych i administracyjnych podejmowanych wobec osób stosujących przemoc. Ukierunkowany jest na zmianę postaw i zachowań osób stosujących przemoc, a w rezultacie na redukcję ryzyka kontynuowania stosowania przez nich przemocy oraz zwiększenie ich możliwości do samokontroli agresywnych zachowań i do konstruktywnego budowania relacji interpersonalnych.

W ramach Programu uczestnicy uzyskują większą świadomość swoich zachowań przemocowych i ich motywów, poznają alternatywne, oparte na partnerstwie i wspólnym porozumieniu metody realizacji potrzeb emocjonalnych, rodzinnych i społecznych, przyswajają większą umiejętność asertywnych postaw wobec innych i samych siebie, uczą się rozpoznawania czynników ryzyka wystąpienia zachowań agresywnych i uporania się z nimi w odpowiednim momencie. Zajęcia mają charakter spotkań grupowych. Na początku ustalane są warunki uczestnictwa zapewniające bezpieczeństwo i komfort każdego z ich członków. Sesja trwa 3 godziny na każde z 20 spotkań. Zgłoszenie odbywa się najczęściej poprzez kontakt z Punktem Konsultacyjnym dla Osób Przejawiających Zachowania Przemocowe, do którego zgłosić się można w przypadku decyzji o zapisaniu się na zajęcia, lub chęci uzyskania konsultacji w zakresie bieżącej sytuacji życiowej.

II. Podstawa prawna

Niniejszy Program Korekcyjno - Edukacyjny (PKE) dla Osób Stosujących Przemoc Domową na lata 2024 – 2026 jest zgodny z:

- 1) ustawą o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 roku (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, poz. 535 i poz. 1606),
- 2) rozporządzeniem Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 roku w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową (Dz. U. z 2023 r. poz. 1163),

3) Rządowym Programem Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 ustanowionym Uchwałą Rady Ministrów Nr 205 z dnia 9 listopada 2023 r. MP z 2023 r. poz. 1232).

III. Cele Programu

Program Korekcyjno – Edukacyjny ma zapewnić realizację następujących celów:

- 1) zmianę przekonań odbiorców programów korekcyjno-edukacyjnych dotyczących stosowania przemocy domowej;
- 2) powstrzymanie osoby stosującej przemoc domową przed dalszym stosowaniem przemocy;
- 3) rozwijanie umiejętności samokontroli i współżycia, w tym bardziej efektywne radzenie sobie z emocjami, w tym złością lub poczuciem krzywdy w sytuacjach trudnych;
- 4) zmniejszenie przez uczestników programu skali zachowań opartych na sile i przemocy;
- 5) wzrost świadomości na temat zjawiska przemocy domowej i konsekwencji jej stosowania;
- 6) poszerzenie katalogu zachowań osób stosujących przemoc domową o zachowania alternatywne do krzywdzących w celu budowania relacji interpersonalnych opartych na poszanowaniu domowników i postawie partnerskiej;
- 7) kształtowanie umiejętności w zakresie wychowania dzieci bez użycia przemocy domowej;
- 8) uznanie przez osobę stosującą przemoc domową swojej odpowiedzialności za stosowanie przemocy;
- 9) uzyskanie informacji o możliwościach podejmowania działań terapeutycznych.

IV. Adresaci Programu

Adresatami Programu są dorośle osoby stosujące przemoc domową, zarówno kobiety jak i mężczyźni. W Programie mogą brać udział:

- 1) osoby, które z własnej inicjatywy zgłoszą się do uczestnictwa lub zostaną zmotywowane przez instytucje wspierające rodzinę;
- 2) osoby, które stosują przemoc domową, kierowane przez Zespół Interdyscyplinarny na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej - członkowie rodzin, wobec których została wszczęta procedura „Niebieskie Karty”;
- 3) osoby skazane za czyny związane ze stosowaniem przemocy domowej, wobec których Sąd warunkowo zawiesił wykonanie kary, zobowiązując ich do uczestnictwa w Programie;
- 4) rodzice, którzy mają ograniczoną władzę rodzicielską lub są jej pozbawieni w wyniku zaniedbań i niewypełniania funkcji rodzicielskich.

V. Założenia Programu

1. Podejście, w jakim Program będzie realizowany oraz ogólny zarys treści merytorycznych

Program realizowany jest z perspektywy modelu integracyjnego łączącego w sobie podejście skoncentrowane na rozwiązaniach i wybrane elementy tradycyjnych modeli. Analiza przemocy przyjmuje za czynniki równoważne strukturę rodziny i systemu społecznego, indywidualne patologie jej członków, występowanie zaburzeń w relacjach rodzinnych i dysfunkcjonalność systemu komunikacji wewnątrz rodziny. Główne zadanie terapeuty polega na prowadzeniu oddziaływań korekcyjnych, opartych na wzmocnieniu zachowań i postaw pozytywnych i odrzucaniu negatywnych. Podkreślane jest znaczenie budowania motywacji do zmiany i akceptowana jest także motywacja zewnętrzna. Celem jest umocnienie i zwiększenie bezpieczeństwa w rodzinie poprzez uczenie umiejętności zdrowego komunikowania się i zachowań alternatywnych wobec przemocy. Program zakłada, że przemoc jest zachowaniem nieakceptowanym, którego nie usprawiedliwia. Za agresywne czyny odpowiedzialna jest osoba stosująca przemoc, która nie odpowiada za normy wychowania, wśród których dorastała. Zatem, osoby stosujące przemoc domową muszą zostać poddane edukacji i oddziaływaniom korekcyjnym. Stosowanie odpowiednich oddziaływań edukacyjno – korekcyjnych wobec sprawców przemocy domowej pozwala na zmniejszenie poziomu agresji, wzmocnienie i doskonalenie umiejętności komunikacji oraz relacji partnerstwa i szacunku wobec bliskich.

Część edukacyjna warsztatów grupowych ma na celu przekazanie uczestnikom szerokiej wiedzy o zjawisku przemocy, komunikacji, rolach społecznych.

Część korekcyjna warsztatów jest ukierunkowana na zdobycie umiejętności radzenia sobie ze stresem, prowadzenie treningu umiejętności społecznych, stosowania „przerwy na ochłonięcie”, używania języka „Porozumienia bez Przemocy”, asertywnych zachowań, nauki konstruktywnego rozwiązywania sporów oraz prowadzenia negocjacji.

2. Zasady realizacji Programu

Program Korekcyjno-Edukacyjny realizowany jest w formie zajęć grupowych, w grupach maksymalnie 17 osobowych oraz dodatkowo w formie zajęć indywidualnych (1-2 spotkania na każdego uczestnika). Łączny czas trwania Programu obejmuje 60 godzin zajęć grupowych. Przerwy pomiędzy kolejnymi zajęciami nie powinny być dłuższe niż jeden tydzień. Wyjątkiem są odstępstwa wynikające z umiejscowienia w kalendarzu świąt i innych dni wolnych od pracy. Spotkanie indywidualne trwa minimum 1 godzinę.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach Program może być prowadzony z wykorzystaniem środków komunikacji elektronicznej umożliwiających porozumiewanie się na odległość.

Warunkiem uczestnictwa w Programie jest odbycie co najmniej 1 spotkania indywidualnego oraz podpisanie kontraktu, który określa zasady uczestnictwa. W celu uznania, że osoba ukończyła Program wymagane jest uczestnictwo w co najmniej 75% godzin różnych oddziaływań (indywidualnych i grupowych).

Program realizowany jest przez dwoje prowadzących, tj. kobietę i mężczyznę. Relacja pomiędzy prowadzącymi jest dla uczestników modelowym przykładem komunikacji partnerskiej. Obecność kobiety podczas spotkań jest dodatkowym czynnikiem konfrontującym, ważnym w procesie zmiany zachowania.

Osoby bezpośrednio zaangażowane w realizację Programu, ze względu na specyfikę pracy z osobami stosującymi przemoc oraz dbałość o wysoką jakość świadczonego wsparcia, doskonalenie warsztatu i przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu, w miarę możliwości będą korzystały z superwizji.

Program może być realizowany w miejscu, w którym udziela się wsparcia osobom doświadczającym przemoc domową, pod warunkiem jednak, że w pierwszej kolejności zapewnione zostanie bezpieczeństwo osobom doświadczającym przemoc domową (między innymi możliwość swobodnego opuszczenia lokalu, bez styczności z osobami stosującymi przemoc).

Aby efektywnie realizować program korekcyjno-edukacyjny, niezbędne jest utrzymywanie stałej współpracy z innymi lokalnymi podmiotami działającymi w obszarze przeciwdziałania przemoc domowej, zwłaszcza z Zespołami Interdyscyplinarnymi, Policją, ośrodkami pomocy społecznej oraz Zespołem Sądowej Służby Kuratorskiej.

Współpraca ta winna być wykorzystywana zarówno do rekrutacji uczestników do programu, jak również monitoringu zachowań agresywnych oraz ewaluacji programu i oceny jego skuteczności. Jeżeli osoba stosująca przemoc domową nie może uczestniczyć w programie realizowanym w danym powiecie (z powodu np. zakończenia programu, braku nowej rekrutacji, itp.), osobie należy udzielić informacji o innych miejscach, w których realizowany jest program korekcyjno-edukacyjny, w którym może wziąć udział.

VI. Realizatorzy Programu

Realizatorem Programu jest Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Słupsku, który na podstawie porozumienia o współpracy umożliwia mieszkańcom powiatu słupskiego udział w programie. Bezpośrednimi prowadzącymi Program będą osoby posiadające kwalifikacje, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 20 czerwca 2023 r. w sprawie programów korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową.

VII. Źródła finansowania

Środki na realizację Programu Korekcyjno-Edukacyjnego dla Osób Stosujących Przemoc Domową zapewni budżet państwa. Dopuszcza się możliwość dofinansowania realizacji Programu ze środków własnych powiatu lub innych źródeł zewnętrznych.

VIII. Monitoring i ewaluacja

W trakcie realizacji programu niezbędne jest okresowe uzyskiwanie informacji o rzeczywistej sytuacji w rodzinie w celu korygowania oddziaływań i ewentualnych interwencji. Informacje należy pozyskać zarówno od podmiotów, które mają kontakt z rodziną (Grupa Diagnostyczno-Pomocowa, Policja, Żandarmeria Wojskowa, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej, itp.), jak też – jeżeli jest to możliwe – od członków rodzin uczestników PKE.

Po zakwalifikowaniu osoby do uczestnictwa w PKE, realizator PKE dołoży starań by nawiązać osobisty kontakt z krzywdzonym krewnym tej osoby, wyjaśnić czym jest program korekcyjno-edukacyjny, urealnić oczekiwania co do skuteczności programu, zebrać informacje o dotychczasowej sytuacji w związku z przemocą domową, poinformować o miejscach udzielających wsparcia osobom doświadczającym przemocy domowej oraz formach tego wsparcia.

Osoby uczestniczące w PKE winny być objęte po jego ukończeniu badaniami skuteczności polegającym na monitoringu osoby /rodziny czy nie powróciły do zachowań polegających na stosowaniu przemocy domowej przez okres 3 lat.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Słupsku okresowo będzie pozyskiwało od realizatora informacje o liczbie osób uczestniczących w Programie i liczbie osób, które ukończyły Program.